

**montessori
lyceum
amsterdam**

FILOSOFIE 8+

De meeste jonge kinderen hebben een sterk verlangen om na te denken over allerlei vraagstukken die ze in hun alledaagse leven tegenkomen. Sommige van deze vraagstukken kunnen filosofisch genoemd kunnen worden omdat een mogelijk antwoord niet door waarneming en onderzoek gevonden kan worden, maar juist door na te denken en posities en argumenten af te wegen.

In het 8+ filosofieproject gaan leerlingen bij de eerste bijeenkomst 'live' oefenen met ook door hun zelf bedachte filosofische vragen. Na deze oefening krijgen ze instructie: In de volgende weken moeten ze aan de hand van een reeks korte teksten en vragen zelfstandig en/ of samen nadenken om bij de slotbijeenkomst als filosofisch getuige-deskundige een weloverwogen oordeel te geven in een rechtszaak. De aanwezige docent zal rechter spelen en zich graag willen laten overtuigen.

Deze rechtszaak is bekend geworden als de McLibel-zaak, de langstdurende in de geschiedenis van Engeland. Twee Greenpeace-activisten werden door McDonald's aangeklaagd wegens smaad. De activisten hielden voet bij stuk en juist McDonald's werd in de verdediging gedrukt: de hoofdaanklacht daarbij was dat het voedselbedrijf op 'onmenselijke' wijze met dieren om zou gaan.

Gedurende het proces werden er allerlei filosofische vragen opgeworpen die de leerlingen door middel van de vragen moeten overdenken. Enkele voorbeelden:

Is er een verschil tussen mens en dier en zo ja, wat is dat verschil?

Kunnen dieren een min of meer goed leven hebben of maakt het ze niet uit?

Welke visie op dieren ligt aan de basis van de bio-industrie?

Hebben dieren rechten?

Hebben wij mensen morele plichten?

Het einddoel is dus tweeledig: inzicht verschaffen in wat een filosofisch vraagstuk is en tevens inhoudelijk nadenken over mens en dier en ons morele handelen. Hoewel niet noodzakelijk verdient het de voorkeur dat de leerlingen samenwerken om zo het eigen denken meer te scherpen en te oefenen in het formuleren van ideeën.

Voor vragen: Philippe Boekstal p.boekstal@msa.nl